



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D.
ve věci

žalobce: V. F., narozený dne „X“,
bytem „X“,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 1. 2018, č. j. „X“, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 1. 2018, č. j. „X“, a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 11. 2017, č. j. „X“, **se pro vady řízení zrušují a věc se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhal zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalované ze dne 23. 1. 2018, č. j. „X“, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 7. 11. 2017, č. j. „X“ (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla žalobci zamítnuta žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť dle posudku

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Okresní správa sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 31. 10. 2017 nebyl žalobce invalidní. Dle uvedeného posudku poklesla žalobci z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost pouze o 25 %.

Žaloba

2. V žalobě žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s § 2, § 3, § 50, § 51, § 68 odst. 3 a § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v rozporu s § 38 odst. 1 a § 39 zákona o důchodovém pojištění a v rozporu s vyhláškou č. 359/2009 Sb., , ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“).
3. Žalobce zdůraznil, že v řízení o invaliditě není zákonem stanovená závaznost posudku o invaliditě, kterýžto je sice stěžejním a neopomenutelným podkladem pro rozhodnutí, avšak je třeba jej hodnotit v porovnání s ostatními podklady pro rozhodnutí, kteréžto jsou součástí správního spisu. Při takovémto hodnocení měla žalovaná posuzovat zejm. přesvědčivost a mezerovitost posudku o invaliditě České správy sociálního zabezpečení ze dne 15. 1. 2018 (dále jen „posudek ze dne 15. 1. 2018“) v porovnání s ostatními podklady správního spisu a v případě rozporů v těchto podkladech si měla žalovaná nechat posudek ze dne 15. 1. 2018 doplnit. Žalovaná neměla hodnotit pouze technické náležitosti posudku ze dne 15. 1. 2018 dle § 7 vyhlášky. Na podporu svého tvrzení žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2017, sp. zn. 7 Ads 307/2016.
4. Žalovaná se nedostatečně vypořádala s odlišnými závěry příčin dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyplývajících z posudku o invaliditě Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 31. 10. 2017 (dále jen „posudek ze dne 31. 10. 2017“) a z posudku ze dne 15. 1. 2018. Rovněž byl rozdíl mezi uvedenými posudky v hodnocení komorbidit ve smyslu § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky. Posudkový závěr posudku ze dne 15. 1. 2018, jež vzala žalovaná za stěžejní pro napadené rozhodnutí, je v rozporu s podkladovými lékařskými zprávami zejména z oboru plicního lékařství a není z něj zřejmé, na základě jakých konkrétních kritérií byl hodnocen pokles pracovní schopnosti. Dle žalobce měl být pokles jeho pracovní schopnosti hodnocen dle kapitoly X., oddílu B, položky 1c. vyhlášky v rozmezí 40-60 %.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě popsala dosavadní průběh řízení a dále pak k předložené žalobě uvedla následující. Důvodem invalidity nejsou subjektivní pocity a úvahy žalobce, nýbrž posudková rozvaha vycházející výhradně z objektivně zjištěného zdravotního stavu posudkovými lékaři dle platné vyhlášky. K tomuto žalovaná citovala ust. § 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Dále žalovaná ozřejmila podmínky pro přiznání nároku na invalidní důchod dle zákona o důchodovém pojištění. Závěrem navrhla vyhotovit posudek o invaliditě posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, jímž bude přešetřeno a najisto dáno, zda je žalobce invalidní. Za dosavadního stavu navrhla žalobu zamítnout.

Ústní jednání před soudem

6. Při jednání u soudu dne 16. 1. 2019 žalobce nadále požadoval, aby soud jeho žalobě vyhověl, a to s ohledem na závěry obsažené v posudku Posudkové komise Ministerstva

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

práce a sociálních věcí České republiky v Ústí nad Labem ze dne 31. 10. 2018 (dále jen „posudek ze dne 31. 10. 2018“), který soud nechal vypracovat pro účely předmětného soudního řízení.

7. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání soudu uvedla, že rozhodnutí ve věci ponechává na úvaze soudu.

Posouzení věci soudem

8. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
9. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování zdravotním posudkem ze dne 31. 10. 2018, dospěl soud k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
10. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku ze dne 31. 10. 2017 posudkové lékařky pověřené vypracováním posudku pro Okresní správu sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, jež při kontrolní lékařské prohlídce dne 13. 10. 2017 posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k závěru, že ten není invalidní ani v prvním stupni dle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce bylo stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. – funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích, oddíl B – postižení končetin, položce 8a – lehké poruchy, lehké omezení hybnosti a funkce jednoho nebo dvou velkých kloubů dolních končetin nebo závažnější omezení hlezenního kloubu, omezení jen pro delší chůzi a stání přílohy vyhlášky, pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 15 %, z rozmezí 10-15 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu, se podle § 3 odst. 1 vyhlášky zvýšila tato hodnota o 10 %, celkem tedy činil pokles pracovní schopnosti 25 %. Na základě tohoto posudku pak správní orgán I. stupně vydal dne 7. 11. 2017 výše citované prvostupňové rozhodnutí, jímž byla žalobci zamítnuta žádost o invalidní důchod. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, v nichž uvedl, že s rozhodnutím posudkové lékařky ohledně jeho zdravotního stavu nesouhlasí a žádal o důkladnější přezkoumání zdravotního stavu i s ohledem na jeho dosavadní lékařské zprávy. Z tohoto důvodu pak žádal, aby napadené rozhodnutí bylo změněno tak, že je invalidní.
11. Dále soud z obsahu správního spisu zjistil, že žalovaná si v rámci řízení o námitkách vyhotovila nový posudek o invaliditě ze dne 15. 1. 2018, který vypracovala příslušná posudková lékařka oddělení lékařské posudkové služby žalované. Tato posudková lékařka

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

opětovně posoudila zdravotní stav žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a dospěla k obdobnému závěru, že žalobce není invalidní, ovšem oproti posudku ze dne 31. 10. 2017 za rozhodující příčinu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti vyhodnotila zdravotní postižení uvedené v kapitole X. – postižení dýchací soustavy, oddíl B – dolní dýchací cesty, položce 1b – středně těžké funkční postižení, přílohy vyhlášce, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 30% ze zde uvedeného procentního rozmezí ve výši 15-30 %. Na základě tohoto nového posudku bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí ze dne 23. 1. 2018, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí ze dne 7. 11. 2017 s odůvodněním, že žalobce není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu mu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 25 %, zatímco pro vznik invalidity alespoň prvního stupně je nutný pokles minimálně o 35 %.

12. Podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. V souladu s odstavcem 2 citovaného ustanovení jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně a nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
13. Dle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
14. V odstavci 5 citovaného ustanovení je dále stanoveno, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí. V souladu s odstavcem 6 citovaného ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Dle odstavce 7 je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyl, popřípadě znovu nabyl schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
15. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

16. V projednávané věci tedy bylo rozhodnuto prvostupňovým rozhodnutím o zamítnutí žádosti o invalidní důchod žalobce, které následně potvrdila žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 23. 1. 2018, a to s odůvodněním, že sice u žalobce byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, v jehož důsledku mu poklesla míra pracovní schopnosti pouze o 30 %, zatímco pro vznik invalidity alespoň prvního stupně je nutný pokles minimálně o 35 %.
17. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je tedy existence invalidity pojištěnce ve smyslu ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jak vyplývá z ust. § 38 téhož zákona. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce splňoval ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky invalidity, tj. zda u něho poklesla pracovní schopnost nejméně o 35 %, když brojí proti rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti o invalidní důchod. V této souvislosti soud poznamenává, že v daném případě nebylo mezi účastníky řízení žádného sporu o tom, že by žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění, což je druhý předpoklad pro vznik nároku na invalidní důchod, jak vyplývá z ust. § 38 zákona o důchodovém pojištění, a proto soud již bez dalšího vycházel ze skutečnosti, že žalobce získal potřebnou dobu pojištění.
18. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkové lékařky oddělení lékařské posudkové služby žalované, která učinila závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobce. Soud se s tímto závěrem lékařky nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity určitého stupně především závisí, vyžádal si proto v rámci předmětného soudního řízení v intencích ust. § 52 odst. 1 v návaznosti na ust. § 77 s. ř. s. odborný posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „komise“), která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobce. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles jeho pracovní schopnosti a také případnou invaliditu.
19. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 31. 10. 2018. Žalobce byl jednání komise přítomen a přímo při jednání komise byl vyšetřen odborným lékařem z oboru interního lékařství. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, spisové dokumentace námitkového řízení České správy sociálního zabezpečení pracoviště Ústí nad Labem, zdravotní dokumentace praktického lékaře a vlastního přešetření žalobce při jednání pak komise dospěla k závěru, že k datu napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, přičemž se jedná o invaliditu prvního stupně dle ust. § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona.
20. Komise konstatovala, že u žalobce se jednalo k datu vydání napadeného rozhodnutí o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož dominující příčinou je CHOPN III. st. s astmatem s projevy ventilační insuficience se středně těžkou obstrukcí. Komise pak následně pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti posoudila dle kapitoly X. – postižení dýchací soustavy, oddílu B – dolní dýchací cesty, položky 1c – těžké funkční postižení přílohy k vyhlášce, kdy ze zde uvedeného procentního rozmezí 40-60 % komise

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

přiznala 40 %. Dolní hranici rozmezí komise použila pro hraniční funkční nález CHOPN II.-III. st., tedy mezi 30-40 % poklesu pracovní schopnosti. K tomu komise doplnila, že kdyby použila položku 1b stejné kapitoly a oddílu, rozmezí 15-20 %, musela by použít horní hranici rozmezí a zároveň by musela použít § 3 odst. 2 vyhlášky a zvýšit hodnotu o 10 % pro celoživotně vykonávané dělnické a fyzicky náročné práce, výsledek by byl shodný. Nicméně z plicního funkčního hlediska bylo objektivnější posouzení dle položky 1c.

21. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že komise jednala v řádném složení, dále že posudek ze dne 31. 10. 2018, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobce byl přítomen při jednání komise a byl přeshetřen přítomným odborným lékařem z oboru interního lékařství.
22. Lékaři komise přitom oproti posudkové lékařce Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem a posudkové lékařky oddělení lékařské posudkové služby žalované ohledně míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti u žalobce dospěli k závěru, že dosahuje celkových 40 % namísto toliko 25 % resp. 30 %, na základě čehož pak uzavřeli, že žalobce byl k datu žalobou napadeného rozhodnutí invalidní, a to v prvním stupni.
23. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise, který ostatně nebyl žádným z účastníků řízení nikterak zpochybňován v řízení před soudem, poté co s ním byli seznámeni, a proto s ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování o námitkách žalobce vycházela z posudku příslušné posudkové lékařky oddělení lékařské posudkové služby žalované, jejíž posudek neodpovídal úplně zjištěnému skutkovému stavu.
24. Soud proto napadené rozhodnutí včetně jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí pro vady řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) podle ust. § 78 odst. 1, odst. 4 s. ř. s. ve výroku I. rozsudku zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu ve věci žalobce rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní, a to v prvním stupni.
25. Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve výroku II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobce měl sice úspěch ve věci, ovšem náhradu nákladů řízení nepožadoval, neboť mu žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 16. ledna 2019

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)